

Mitä ristikosta voi oppia?

Aika usein kuulee mielipiteen, jonka mukaan ristikoiden ratkonta on turhanpäiväistä ajankulua, samojen sanojen toistoa ja ajattelutonta kirjain kerrallaan täyttämistä. Väitän, että se nimenomaan ei ole sitä, vaan yksi tapa pitää itseään henkisesti virkeänä ja oppia lisää vanhoille päville asti.

Ratkonnassa kuten kaikessa oppimisessa tärkein on oma asenne. Jos olen sitä mieltä, että ristikosta ei opi mitään, tämä varmasti toteutuu, mutta se ei johdu ristikosta. Jos asenteeni ratkomiseen on positiivisen utelias ja uuden oppimiseen pyrkivä, oppimista tapahtuu useassa asiassa.

Ratkoessa oppii jatkuvasti suomalaisten sanojen sisällöstä. Synonyymien osaamisen kehittyä erityisesti, useinhan ratkaisusanan vihjeenä on sen synonyymi. Valveutuneet laatijat tuovat ristikoihin uusia, tuoreita suomen kielen sanoja, jolloin niiden sisältöä oppii ristikoiden avulla nopeasti.

Suomen kielessä on hyvin paljon homonyymejä (sama kirjainjono merkitsee kahta tai joskus useampaakin asiaa). Sarjakuvissa erityisesti Fingerpori on tuonut

tuota asiaa esille. Homonyymien avulla oppii monimerkityksisyyttä, joka puolestaan lisää kielellistä herkkyyttä.

Ristikoiden esiintyminen suhteellisen paljon puhtaasti tietopuoleisia vihjeitä. Näiden avulla pystyy oppimaan uutta ihmisistä, maantiedosta, historiasta ja monesta muusta osa-alueesta.

Harhautteet (laatija yrittää tarkoituksella suunnata ratkojan ajatukset harhateille) ovat tuoneet ratkontaan aivan uutta ulottuvuutta. Harhautteiden ymmärtäminen opettaa ratkojaa ajattelemaan uusilla tavoilla eli koko ajattelun kirjo laajenee.

Piirrosvihjeiden pohtiminen kehittää visuaalisten symbolien hahmottamista. Joskus ristikoon piirretty talo tuottaa vastaussanan talo, mutta laatijan kekseliäisyydestä riippuu, kuinka monenlaisia merkityksiä yksinkertaiselta näyttävältä piirrokselta voi saada.

Uskon, että kenen tahansa laatijan ristikoiden avulla oppii ratkomaan opettelemalla hänen ajatustapaansa. Ratkominen tuo tällä tavalla mahdollisuuden laajentaa omaa ajattelutapaansa useilla uusilla tavoilla.

Ratkomisesta voi mielestäni sanoa samaa kuin sanotaan lukemisesta: ihminen, joka ei ratko (lue), on sillä tavalla vähäosainen, että hän elää vain yhden elämän.

Antti Skyttä
antti.skytta@ristikkoakatemia.fi

Lähetätkää ristikkoaiheisia kysymyksiä ja mielipiteitä osoitteeseen kysymys@ristikkoakatemia.fi

Ristikkoakatemia Facebookissa:
www.facebook.com/groups/ristikkoakatemia/